

Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce
Posudek - Závěrečná práce - CZV

Student: Bc. Kateřina SKALICKÁ

Obor: ČJ – SPG

Název práce v českém jazyce: Srovnání kritických ohlasů Nerudovy a Hálkovy poezie

Název práce v anglickém jazyce: Confrontation of critical receptions of Neruda's and Hálek's poetry

Vedoucí práce: prof. PhDr. Dagmar Mocná, CSc.

Oponent práce: Mgr. Iva Krejčová, Ph.D.

Diplomová práce bc. Kateřiny Skalické si vytkla za cíl zmapovat a porovnat kritické ohlasy Nerudovy a Hálkovy poezie na základě předem promyšlené analýzy a interpretace dobových i současných recenzních posudků. Práce je členěna do několika přehledných kapitol, které v rámci srovnání obou předních spisovatelů májovské generace zohledňují i vývoj a směřování literární kritiky od 40. let 19. století (s. 21nn).

V kapitole o dobové literární kritice oceňují, že se autorka pokusila najít několik spojnic mezi dřívějšími estetickými měřítky prvních literárních kritiků a generací Jana Nerudy a Vítězslava Háška, tak, že jí neuniklo postupné vyzdvihování srozumitelnosti jazyka literárních děl (J. K. Tyl), prohlubující se akcent na tvůrčí typ básníka a autentičnost výrazu (K. Sabina), podobně jako důraz na poznávací funkci literatury, realitu či „společenskou vážnost umělce“ (K. H. Borovský, s. 25), která předznamenala tvůrčí osobnost Jana Nerudy.

V následujících kapitolách slečna Skalická představila významné i méně známé osobnosti literární kritiky 50. – 90. let 19. století a nastínila jejich hlavní názorová stanoviska (Josef Čejka, Ferdinand Schulz atd. /s. 28nn/, ale i Jan Neruda a Vítězslav Hálek, Otokar Mokrý, Emanuel Miřiovský, František Chalupa, Josef Durdík, T. G. Masaryk, F. V. Krejčí, F. X. Šalda ad.), která pak následně měla napomoci k hlubšímu pochopení jejich kritického stanoviska k dílům obou spisovatelů. Autorka si v této části velice správně všimla proměny názorů na Durdíkovy estetické soudy nebo zaznamenala také ideový vývoj Františka Zákrejse coby kritika.

V 3. a 4. kapitole se slečna Skalická zabývala analýzou konkrétních děl Hálkovy a Nerudovy poezie, a to v chronologickém pořadí. Nejdříve zopakovala náhledy současné literární historie a srovnávala je posléze s klíčovými myšlenkami dobové kritiky. V těchto dvou kapitolách

nejvíce vynikla autorčina cenná schopnost utřídit materiál do přehledných podkapitol a vystihnout stěžejní myšlenky literárních recenzentů na oba spisovatele, které postupně formovaly platné názory literární kritiky, tradující se v literární vědě prakticky až dodnes. Obě analytické kapitoly uzavírala krátká přehledná sumarizace kritických dobových názorů.

V práci slečny Skalické oceňuji pozitivně i začlenění 5. kapitoly (s. 97nn), v níž se zamýšlela i nad kritickým postojem Nerudy a Hála k sobě navzájem. Dozvídáme se, že Neruda sepsal na Hálovo dílo mnohem více posudků, včetně divadelních recenzí, které vystihují jednak tvůrčí přístup obou autorů, ale i jejich umělecké ambice (Nerudovy ambice byly údajně mnohem větší).

6. kapitola vystihuje společné i odlišné podněty kritických dobových ohlasů na básnickou tvorbu obou autorů. Vývoj kritických názorů na Hála byl poměrně vyrovnaný, nijak zvlášť se podle autorky nevychyloval. U Nerudy se ukazuje, že byl hůře interpretovatelný, právě i z důvodu větší variability žánrů, témat apod. Překvapivé je i to, že Hálek byl oproti dnešním literárním soudům (Mukřovský, Jiráť) dobovou kritikou daleko více než Neruda kritizován za své nedokonalosti v básnické formě, která vedla podle některých z nich u něj až k monotónnosti. Pro zhodnocení Nerudova básnického díla je zase poměrně pozoruhodný fakt, že ač dlouho čekal na plné umělecké zhodnocení svého díla, jeho poezie vyvolávala více otázek, a tudíž větší recenzní odezvu (s. 99 – 100). Poměrně zdařilá, bohužel stručnějšího rázu, je dále autorčina interpretace dvou básní Hála a Nerudy se hřbitovní tematikou, na níž se slečna Skalická pokouší dokázat z básně leckdy obdobných motivů, ovšem s odlišným vyzněním, které deklarují u obou básníků rozdílný životní postoj k tématům smrti, pomíjivosti života apod. (s. 102–103).

Magisterskou práci uzavírá kapitola, která se zabývá srovnáním výroků dobové kritiky a současné literárněvědné literatury. Na základě shromážděných faktů nám umožňuje práce lépe pochopit poměrně známý fakt, že Hálek byl zhodnocen jako tvůrce básnického jazyka až mnohem později (Mukařovský, Jiráť) nebo z jakého důvodu byla Nerudova sbírka Hřbitovního kvítí doceněna až literárními kritiky 20. století. V závěru práce je vyjádřeno přání autorky přispět k objektivnímu náhledu na postavení obou básníků v literárním životě 2. poloviny 19. století či její snaha nalézt kvality obou básníků v dobových recenzích, které předurčily kritické hodnocení obou spisovatelů platné až dodneška.

Za slabší momenty práce považuji autorčinu terminologickou nejasnost, která se místy projevuje v reinterpetaci některých soudů odborné literatury (např. s. 11: „Zato Hálek doslovněji splňuje...proti **klasicistické objektivitě** (? Pozn. IK) předešlého období.“), jež míchá dohromady nesourodé pojmy (klasicistní apod.) Autorka se přitom mnohdy rozsáhlejší citace ze sekundární literatury nesnažila ani podrobněji interpretovat, což je podle mého názoru její práci někdy na škodu, protože místy čerpala soudy literární kritiky z děl poplatných ještě bývalému

komunistickému režimu (Buriánek 1965), takže by bylo namístě převést tehdejší termíny (buržoazie apod.) do dnešní odborné mluvy a dát obecně více prostoru rozklíčování jednotlivých současných kritických literárněhistorických soudů (patrné např. na jednom příkladu za všechny na s. 37–38 při představení kritické role T. G. Masaryka, jež tak působí poněkud zploštěle a je omezená na několik informací, převážně okolo kritiky RKZ). Ocenila bych také větší prostor věnovaný vlastní autorčině interpretaci děl obou autorů (stačily by vzhledem k vytčenému tématu drobnější sondy), v níž by mohla ověřit další styčné plochy v tvorbě obou básníků a porovnat je s názory literárních kritiků napříč druhou polovinou 19. století.

Přes výše uvedené výtky považuji práci bc. Skalické za solidně odvedenou práci, zejména kvůli rozsáhlé heuristice, jejímu pečlivému a logickému zpracování a pokusu o zmapování nejen vývoje, ale i role literární kritiky od 40.–90. let 19. století, která napomáhala formovat dobový i moderní kánon české literatury 19. století a začlenit do nich obě zmíněné výrazné literární osobnosti. (Domnívám se, že na téma mapování dobové kritické řeči by mělo vznikat více takových prací, jejichž úkolem by mělo být kladení problémových otázek dotýkajících se především vztahu autorova díla a jeho reinterpretace v duchu norem dobové kritiky.)

Z výše uvedených důvodů jednoznačně **doporučuji** diplomovou práci bc. Skalické k obhajobě.

V Praze dne 27. 8. 2015

Mgr. Iva Krejčová, Ph.D.